

پایان جاه‌طلبی‌های اروپا

از زمانی که نیروهای متفقین بازداشتگاه اسرای برگن- بلسن را در آخرین سال جنگ جهانی دوم آزاد کردند هزاران نظامی انگلیسی در آلمان به سر می‌برند.

از زمانی که نیروهای متفقین بازداشتگاه اسرای برگن- بلسن را در آخرین سال جنگ جهانی دوم آزاد کردند هزاران نظامی انگلیسی در آلمان به سر می‌برند.

این نیروها برای مقابله با نازی‌ها، نیروهای اتحاد سابق جماهیر شوروی یا خطرهای احتمالی دیگر، 65 سال است که در این منطقه شمالی آلمان به سر می‌برند. اکنون اما مقرر شده است که تا سال 2020 آخرین نیروهای انگلیسی باقیمانده در آلمان هم بندهای پوتین‌هایشان را محکم کنند تا با خارج شدن از این کشور این دوره تاریخی را به پایان برسانند.

طرح تعطیلی پایگاه نیروهای انگلیسی بخشی از تلاش اروپا برای کاهش هزینه‌های نظامی به حساب می‌آید. متحدان اصلی آمریکا مانند انگلیس، آلمان، ایتالیا و فرانسه اعلام کرده‌اند که باید میلیاردها دلار بودجه دفاعی خود را برای فرار از مشکلات اقتصادی و کسری بودجه کاهش دهند. صرف هزینه‌های کلان نظامی در حالی که کشورهای اروپایی با مشکلات شدید اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند عامل انتقادهای گسترده از مقام‌های این قاره بوده است.

کشورهای بزرگ اروپایی برای مقابله با مشکلات اقتصادی نیروها و تجهیزات نظامی خود را کاهش می‌دهند و تلاش می‌کنند که هزینه‌های هنگفت سال‌های قبل تکرار نشود. مسئله اما به اینجا ختم نمی‌شود؛ بسیاری اعتقاد دارند که این طرح‌ها پایان دوره جاه‌طلبی‌های اروپا را نشان می‌دهد. به عقیده این گروه این کاهش شدید بودجه علاوه بر این فاصله توان نظامی آمریکا و اروپا را در حالی که کشورهایی مانند چین در حال تقویت خود هستند افزایش خواهد داد. هروه مورین، وزیر دفاع فرانسه به تازگی اعلام کرده است که ادامه این روند باعث خواهد شد در 50 سال آینده کشورهای اروپایی دیگر نتوانند با رشد قدرت‌های نوظهور نقشی در صحنه بین‌المللی داشته باشند و باید تحت حمایت کشورهای دیگر قرار بگیرند.

این بدبینی شدید وزیر دفاع سابق فرانسه شامل همه تحلیل‌گران و مردم اروپا نمی‌شود؛ کسانی که خاطرات تلخی از جنگ‌های خونین در این قاره دارند. این گروه هیچ مشکلی با کاهش بودجه نظامی کشورهای خود ندارند و برعکس این مسئله را یک هماهنگی و همکاری نزدیک میان کشورهای اروپایی برای مقابله با مشکلات اقتصادی می‌دانند.

در این میان مقام‌های آمریکا به شدت نگران هستند که این کاهش بودجه باعث تضعیف نیروهای نظامی و زرادخانه‌های متحدان اروپایی این کشور شود و در نهایت واشنگتن متحمل ضرر آن شود. به عنوان نمونه در صورت کاهش توان متحدان عضو سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) آمریکا برای جنگ به اصطلاح با تروریسم دیگر نمی‌تواند روی کمک‌های نظامی کشورهای اروپایی حساب باز کند. به همین خاطر بود که آندرس فوگ راسموسن، دبیرکل ناتو در جریان اجلاس اخیر ناتو در لیسبون هشدار داد که کاهش بودجه دفاعی اروپا می‌تواند این قاره را به «ببری کاغذی» تبدیل کند.

وی گفت: ما باید از این کاهش شدید بودجه جلوگیری کنیم تا در آینده توان دفاع از امنیت خود را که لازمه رونق اقتصادی است داشته باشیم. براساس گزارش آژانس دفاعی اروپا در پایان سال 2008 کشورهای عضو اتحادیه اروپا 8/1 میلیون نفر نیروی نظامی داشتند که 400 هزار نفر بیشتر از نیروهای نظامی آمریکا به حساب می‌آید. اما در مقابل آمریکا، تعداد بسیار کمتری از نیروهای نظامی کشورهای اروپا در ماموریت و عملیات جنگی به سر می‌برند. این در حالی است که بودجه نظامی آمریکا به تنهایی بیش از 2 برابر کل قاره اروپا به حساب می‌آید. به همین خاطر کاهش بودجه کشورهای اروپایی بدون شک اختلاف‌ها را افزایش خواهد داد. انگلیس به عنوان نزدیک‌ترین متحد آمریکا قرار است در 4 سال آینده بودجه دفاعی خود را با تقلیل نیرو و تجهیزات حداقل 8 درصد کاهش دهد تا بخشی از مشکلات اقتصادی این کشور حل شود. قرار است حداقل 17 هزار نفر از نیروهای نظامی این کشور کاهش پیدا کند، برنامه گسترش زیردریایی‌های هسته‌ای این کشور به تعویق افتاده است و همچنین افزایش تعداد ناوهای هواپیمابر و جنگنده‌های جدید به فراموشی سپرده می‌شود.

فرانسه هم قصد دارد 3 درصد از بودجه نظامی خود (بالغ بر 3/1 میلیارد دلار) را تا سال آینده کاهش دهد. همچنین حداقل 54 هزار شغل از بخش نظامی این کشور تا سال 2014 حذف خواهد شد. ایتالیا به تازگی تقاضای خرید جنگنده‌های خود را لغو کرده است تا به این وسیله 2 میلیارد دلار پس انداز کند و اسپانیا هم بودجه نظامی خود را در 3 سال آینده کاهش چشمگیری خواهد داد.

وزیر دفاع هلند هم ماه گذشته اعلام کرد که یک هفتم مشاغل نظامی این کشور در چند سال آینده حذف خواهند شد. دولت آلمان تصمیم گرفته است که روند توقف سربازگیری خود را از ماه جولای آغاز کند و با داشتن یک ارتش با نیروهای حرفه‌ای به فعالیت خود ادامه دهد. همچنین پیشنهاد شده است که دولت این کشور برای کاهش بیشتر هزینه‌ها تعداد نیروهای نظامی خود را از 250 هزار نفر به 180 هزار نفر کاهش دهد. کارل تئودور تسوگوتنبرگ، وزیر دفاع آلمان که در این کشور از محبوبیت خوبی هم برخوردار است همچنین در فکر کاهش بیشتر پرسنل نظامی این کشور به سر می‌برد.

برخی از لحاظ تئوری عقیده دارند که این وضعیت اقتصادی بهترین فرصت برای کشورهای اروپایی جهت به اشتراک گذاشتن تجهیزات و منابع‌شان به حساب می‌آید؛ کاری که می‌تواند با تعقیب سیاست نظامی و خارجی مشترک صورت بگیرد. این فکر کسانی است که رؤیای اتحاد گسترده‌تر اروپا را در سر دارند. هر چند کشورهای اروپایی با تشکلهایی مانند ناتو با یکدیگر پیوند دارند اما واقعیت این است که هرکدام از این کشورها در زمینه سیاست خارجی مسیر خودشان را می‌روند.

البته قدم‌هایی برای همکاری نزدیک‌تر کشورهای اروپایی برداشته شده است. فرانسه، آلمان، بلژیک و هلند به تازگی 200 هواپیمای ترابری خود را تحت یک فرماندهی مشترک در یک پایگاه هوایی هلند مستقر کرده‌اند. فرانسه و انگلیس هم ماه گذشته توافقی را برای به اشتراک گذاشتن ناوهای هواپیمابر خود امضا کردند. در این توافق همچنین برنامه رزمایش‌های مشترک، همکاری در فناوری هسته‌ای و فعالیت مشترک برای مقابله با حملات سایبری در نظر گرفته شده است.

با وجود این منتقدان اعتقاد دارند که در قاره اروپا با وجود کاهش شدید بودجه نظامی، یک دید کلی و راهبردی برای آینده وجود ندارد. برخی مقام‌های اروپایی اعلام کرده‌اند که کاهش بودجه باعث خواهد شد که کشورهای آنها ارتشی چالاک‌تر برای واکنش نشان دادن در مقابل تهدیدهای داخلی و خارجی داشته باشند. این در حالی است که حمایت افکار عمومی مردم این قاره از حضور نیروهای اروپایی به عنوان نمونه در افغانستان به شدت کاهش یافته است و این مسئله به همراه کاهش بودجه، دولت‌ها را به خروج هر چه سریع‌تر از این کشور تشویق می‌کند. هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا به تازگی با ابراز نگرانی در این رابطه اعلام کرد که این مسئله می‌تواند فعالیت ناتو را دچار مشکل کند. واقعیت این است که اکثر مردم اروپا می‌خواهند کشور خودشان با ثبات و امنیت باشد و در این وضعیت اقتصادی دیگر تصور و فکری برای خارج از مرزهای اروپا ندارند. به همین خاطر آنها نیازی نمی‌بینند که نیروهای نظامی کشورشان در مناطق دیگری مستقر باشند.

بیش از 20 هزار نظامی انگلیس پس از پیروزی در جنگ جهانی دوم در آلمان به سر می‌برند اما در ماه اکتبر دولت انگلیس اعلام کرد که تا سال 2020 تمامی نیروهای خود را به کشور بازخواهد گرداند. شهرهایی از آلمان که وابستگی خاصی به نیروهای انگلیس دارند از این مسئله نگران شده‌اند. شهردار شهر برگن اعلام کرده است که خروج نیروهای انگلیس 20 تا 30 درصد اقتصاد این منطقه را با مشکل مواجه خواهد کرد. حضور نیروهای انگلیسی برای این منطقه سالانه بیش از 40 میلیون دلار سود به همراه دارد و مردم این منطقه اکنون در مقابل وضعیت بد اقتصادی باید فکری برای این مسئله داشته باشند. 65 سال حضور نیروهای انگلیسی در این منطقه نشان از پیروزی متفقین در جنگ جهانی دوم در مقابل نازی‌ها بود. هر سال این گروه مراسم ویژه رژه خود را به مناسبت این پیروزی برگزار می‌کردند اما به زودی دیگر از این مراسم خبری نخواهد بود. تمام نیروهای کشورهای اروپایی هم به احتمال زیاد به زودی به کشورشان برمی‌گردند و به نظر می‌رسد که جاه‌طلبی‌های کشورهای اروپایی دیگر مثل گذشته نخواهد بود.

لس آنجلس تایمز

ترجمه - محمد کرباسی